

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۲۰/۰۹/۱۴

احمد زکی حسینی

پرسش ها و پاسخ های ناگوار در قطر

دلر مصاحبه های مذاکرات صلح قطر در بسا موارد، طرز تکلم پرسشگر و پاسخگو غیر فصیح و واقعاً تأسف آور بود. اوج این فاجعه در سوال خبرنگار طالب و جواب خالد عطا به «زبان انگلیسی» بود که یک نوع عقده خود کم بینی و فضل فروشی و بیگانگی دو هموطن را به نمایش می گذاشت. فاجعه دیگر اینکه پرسشگر طالب سوال دری را با تلفظ شکسته از روی تلفون میخواند و نه از حفظ. پاسخ های باتور دوستم نیز ضعیف و پراکنده بوده و این مصاحبه ها اعتراضات زیادی را در رسانه ها برانگیخت. کجا بندگان بزرگواران متقدم پشتون و ازبک که چه خدمات شایان برای پاسداری از زبان دری انجام دادند! صلح پایدار وقت خواهد آمد که مثل آن ادیبان و اندیشمندان از پرسشش هر چه غیر خداست پرهیز نموده و شایستگی ها را ملاک قرار دهیم. نخبگان و فرزندان چهره های سیاسی نظامی باید قدرت بیان و استدلال شایسته می داشتند. این جوانان می توانند به بهترین کتابها و استادان خصوصی دسترسی داشته باشند ولی خود و اطرافیان شان در این قسمت کم توجهی کرده اند. بنده هنوز نیز به آینده این جوانان امیدوارم ولی در حال که افراد بهتر در مجامع شان است چرا این تازه کاران برای همچو محافل برگزیده میشوند؟! این محافل زمینه تمرین سیاست ورزی نبوده و نتایج معکوس ببار آورده است!

این هم نتیجه تبعیض و تقدم روابط بر ضوابط...

مگر غیر از این است که به فرموده فصیح ترین و موفق ترین پیشوای عالم حضرت محمد مصطفی ص: «انسان کاری میکند که میندازد عزیز میشود ولی در واقع ذلیل میگردد و کاری میکند که (ظاهراً) ذلیل میشود ولی در حقیقت عزیز میشود».

از دلایل اصلی تضعیف کادر های جهادی در افغانستان اشتغال مفرط به قدرت جویی و زدو بند های سیاسی و کم بها دادن به مقوله جهاد فرهنگی و جهاد اکبر بود. امیدواریم که نسل جدید از این کاستی ها بیاموزند. به قول حافظ:

قوت بازوی پرهیز به خوبان مفروش که در این خیل حصارى به سواری گیرند

دری زبان دوم اسلام، نمایانگر سواد، سهولت بخشی در فراگیری دانش عمیق اسلامی، ادبی و سیاسی در افغانستان و ایران و تاجیکستان می باشد. نفهمیدن زبانهای پشتو و ازبکی... یک نقیصه می باشد ولی اکثر عزیزان متعلق به این زبانها به دری صحبت میکنند. اما ندانستن دری از جمله دری شیوا و رسا، نقیصه به مراتب بزرگتر میباشد. البته که زبان بر اساس نیاز فرا گرفته میشود نه عدم تعصب.

انتخاب فرزندان ناتوان در اظهار نظر دقیق و درست در شکل و محتوا به حیثیت پدران شان ضربه وارد کرده و آینده سیاسی این جوانان را مخدوش میسازد. طالبان نیز با عدم آشنایی درست و دقیق با زبان دری بیگانگی و ضعف علمی و دینی شان را بیش از پیش اثبات کردند.

امام صادق ع میفرمایند: «عقل های مردم را از سخنان که فی البدیهه (دفعاً) میگویند بشناسید».

دری، زبان پشتونها هم بوده و در اکثر موارد فهم ترین و فاضل ترین پشتون ها بهترین دری زبانها می باشند.

زبان ظاهر کننده باطن افراد بوده و به قول علی ع «کسیکه ظاهرش نیکوتر است ما به باطن اش امیدوار تریم».

بنده در جوانی درسهای ارزنده علمی و سیاسی را از اساتید گرامی غیر مدرسه ایی پشتون ام آموخته ام.

تأسف بار است که هر انسان، مخصوصاً دری زبان، از میراث معرفتی لسان خوداش ناآگاه باشد. ضمن تقبیح نقیصه و عقده زبان پرستی، می توان گفت دری قوی در جامعه ما، قرینه و نشانه (ونه الزاما دلیل و سند) دین و دانش قوی

تر افراد است. البته که آقای خلیل‌زاد نیز انگلیسی را بهتر از دری صحبت می‌نماید. ایکاش ایشان استعدادش را در مطالعه منابع زادگاه خود نیز بکار میبرد. در محفل تجلیل از مولوی بلخی در امریکا ایشان حرف جدی برای تجلیل از مولوی همشهری اش نداشت. این در حالیست که ترجمه اشعار مولوی پر فروش ترین کتاب سال امریکا در ادبیات شده است. این را باید تذکر داد تا نخبگان برخاسته از کشور به انتظارات جامعه از آنان بیشتر متوجه گردند. ایشان کارنامه خویش را در کتاب «فرستاده» آورده ولی این که چرا در برابر مظالم، تبعیضات و قیودات حاکمیت طالبان سکوت و یا تعافل کرده توضیح قناعت بخش نداده است.

فرستاده باید که دانا بود به گفتن دلیر و توانا بود

زبان دری چنان گسترش یافته که در مذاکرات بین مالکی رئیس جمهور عراق، خلیل‌زاد سفیر امریکا و ظریف سفیر ایران به زبان دری افهام و تفهیم صورت می‌گرفت. میتوان همچون داکتر سپنتا هم در غرب تحصیل نمود و هم به زبان مادری فصیح تکلم نمود و هم حس وطندوستی و موضع سیاسی داشت.

در بین نسل جوان اشخاص چون احمد مسعود و آقای بکتاش بیان بلیغ دارند. آنان بزرگتر از این اند که نقش نمادین در این مذاکرات میداشتند. احمد مسعود در عین حال که در غرب تحصیل کرده، به دری شیوا تکلم و مطالعه نموده و بیشترین مصاحبه و سخنرانی را در جمع فرزندان رهبران و فرماندهان داراست.

قومندان مسعود در معرض خبرنگاران در پاریس به ضعف تکلم فرانسوی اش اعتراف کرد و گفت من فرانسوی میفهمم ولی در صحبت مشکل دارم. بیان این واقعیت در عین حال نشانه استقلال و شایستگی وی برای احراز مقام «قهرمان ملی» می‌باشد.

بنده هر چند مترجم زبان انگلیسی میباشم ولی احتمال میدهم که در بعضی موارد تکلم فصیح یک زبان خارجی توسط فعالین سیاسی نظامی... یک قرینه (والبته نه دلیل و سند) تأثیر پذیری مفرط و یا وابستگی متکلمان آن زبان به خارج می‌باشد.

امیدواریم هیئت طالبان کوشش نمایند تا در آینده به زبان دری بیشتر از انگلیسی توانایی فهمیدن و فهماندن کسب نمایند.

شرق شناس گرامی خانم آنماری شمل آلمانی نوشته بود: «من به زبان پشتو علاقمندم ولی مدنیت های افغانستان در بلخ و هرات و غزنی پدید آمدند».

زبان ارجمند تر، یکی از عوامل پرورش انسانهای ارزشمند تر و مدنیت سودمند تر است. به خصوص همان زبان که میگوید: «همدلی از همزبانی بهتر است». امیدواریم که همدلان تمامی اقوام و گروه های افغانستان صلح توأم با عدالت اجتماعی را برای مرد و زن کشور نهادینه سازند.

فراموش نکنیم که بهترین انسان عالم در سرزمین بهترین زبان دنیا مبعوث شد...

همان بهترین خطیب که فرمود:

«زیبایی انسان به زبان اش است».

همانطوری که دین ناب و نیرومند داریم با زعما و فرستاده های دانا و توانا، کشور دانشمند و قدرتمند خواهیم داشت. در غیر آن همیشه طالب، و نه مطلوب باقی خواهیم ماند!

پایان